No. 753. **DE TIJD.** 1849.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden, enz.* FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 6 OCTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 October.

Wij betoogden in het nummer van ll. Woensdag dat het aftredend ministerie twee groote misslagen beging, die oorzaak waren, dat eene geheele zitting, die heilzaam in gevolgen beloofde te zijn, onvruchtbaar ten einde spoedde. Steunend op zijn programma, dat in de daad goed scheen, was het zoo met zich zelf ingenomen, dat het nooit de hooge waarde heeft betwijfeld, die het aan zijne gelukkige ontwerpen toekende. Van daar de tweede misslag, dat het in elke afkeuring van de Tweede Kamer, hoezeer zij ook door kracht van bewijzen mogt zijn gestaafd, niet heeft willen zien dan eene rigting van tegenstand, dat is eene kwestie van personen en portefeuilles. Wij zeiden daarom, en het is een derde misslag, gevolg van de twee eerste, dat het ministerie de Kamer nooit begrepen heeft. Dit blijft ons te bewijzen overig.

De Tweede Kamer vereenigde zich in de beste gezindheid, die ooit eenig liberaal ministerie zich toewenschen kan. Regtstreeks verkozen door eene bevolking, die het programma van het ministerie openlijk en luide had toegejuicht, had de Kamer in last dat programma tot waarheid te helpen maken door eene gulle en loyale toepassing van de door de Grondwet verleende regten. Dat zulks het opregt streven was van de groote meerderheid der Kamer is gebleken uit al hare handelingen, die, voor zoo veel ons bekend is, nooit eenigen schijn hebben gegeven van bijzondere inzigten aan het algemeen belang voor te trekken.

Ofschoon Nederland tijdens de jongste regtstreeksche verkiezing geene wezenlijk georganiseerde partijen bezat, zoo was nogtans in de werkzaamheden der verkiezing drieërlei rigting op te merken, te weten, eene vrijzinnige, eene behoudende en eene fanatiek protestantsche; de laatste ten dienste van de tweede.

De protestantsche fanatieke partij had in de verkiezingen niet zwaar gewogen. Haar invloed had alleen gediend om het volk verouderde vooroordeelen in te boezemen en hier en daar de benoeming van een Katholijk tegen te werken; verder stond zij als dienstvaardige dieneresse voor de behoudende partij, die door deze ondersteuning weinig is vooruit geholpen. De behoudende partij greep naar alle middelen rond, die in haar bereik lagen, en trok zelfs het masker van het gevloekte liberalisme aan, om zich de kans eener verkiezing mogelijk te maken. De liberale partij alleen streed met open vizier, en Katholijken en Protestanten en Israëlieten hielpen elkander vrij trouw de mannen hunner keus benoemen.

Deze drie nuances zijn in de Kamer zigtbaar, zonder dat zij daar nogthans partijen vormen. Het is niet mogelijk te beweren, dat in de Kamer eene liberale partij is, of eene behoudende, of eene protestantsche. Er zijn leden, die zulk eene rigting schijnen toegedaan te zijn; maar die leden vormen geene partij.

Onder de liberalen munt de heer Thorbecke uit, en om zijn onmiskenbaar talent oefent hij een invloed, die, zonder hem tot hoofd eener partij te maken, hem toch als een leidsman aanduidt. De heer van Hall, als de knapste onder de mannen van het oude systeem, staat in dezelfde verhouding tot de leden, die het behoud zijn toegedaan, als de heer Thorbecke tot de liberalen, met deze uitzondering dat deze zijne vlag hoog in de lucht steekt, gene ze onder tafels en banken verholen houdt. Wij zeggen dus: beiden hebben eenige weinige vrienden, maar vormen geene partij. De aanvoerder van het protestantsche fanatisme was de heer van Dam van Isselt; nu hij zijne demissie genomen heeft, bezit de fanatieke partij geen bekenden redenaar meer. Wat de afgescheidenen betreft, zij zijn tot nu toe te beschouwen als eene nuance van de liberale partij, die eigenlijk geene partij is.

Als men de stelling der Kamer moet bepalen, dan kan men zeggen, dat de groote meerderheid der leden de vrijzinnige beginselen toegedaan en gezind schijnt om de Grondwet naar waarheid loyaal in praktijk te doen brengen; maar dat bijna alle leden dier groote meerderheid op zich zelven staan, of hoogstens kleine coteriën vormen, die tot elkander niet in het minste verband leven.

Kan eenig ministerie ooit een betere gezindheid in eene Kamer wenschen? Was ooit voor een ministerie de taak gemakkelijker, om zich eene groote meerderheid te vormen? Als de leden der Kamer geene partij aankleven; als zij vrij zijn en zich vrij bewaren willen van den invloed van een partijhoofd; als dus de opiniën vlottende zijn, geneigd om een steunpunt te zoeken, dat haar vestigt, in de vertegenwoordigers van de uitvoerende magt; als een ministerie zulk eene kamer aantreft, dan is het zijne schuld, dan is het verregaande onbekwaamheid, als men er niet in slaagt, om zich eene groote meerderheid te vormen.

De regering had slechts haar eigen programma trouw en eerlijk uit te voeren, om zeker te zijn dat zij binnen en buiten de Kamer grooten steun vinden zou; want dat wilde de Kamer, dat wenschte de publieke opinie.

De Kamer bleef in geduldige afwachting van de ontwerpen, die haar zouden worden aangeboden. Hare lijdzame houding bij het onbegrijpelijk tijdverlies, door het ministerie veroorzaakt, is een stellig bewijs, dat zij geneigd was het ministerie te ondersteunen, zoo veel zij het met haar geweten overeen brengen kon.

Indien de regering dus geen steun vond, maar tegenstand ontmoette, aan wie is het anders te wijten, dan aan het ministerie zelf, dat ontrouw aan zijne eigene beginselen, meer behoudend scheen dan het vorig behoudend ministerie, en daarom noch in de publieke opinie, noch in de pers, noch in de Kamer sympathien won, maar van dag tot dag, van week tot week, en van maand tot maand al meer en meer tegenstrevers vormde?

Dat het ministerie ons het verschijnsel verklare, dat het in de Kamer een tiental aanklevers heeft kunnen vinden, de twee ministers, leden der Kamer, er bijgerekend, en dat in eene vergadering, waarin ver weg de meeste opiniën vlottende, dat is te winnen zijn?

Het moge eene les zijn voor het toekomstige ministerie, dat vrij lang uitblijft. Indien wij ons bovenstaande aanmerkingen veroorloofd hebben, het is minder om het aftredend ministerie, nu het gevallen is, verwijtingen te doen, dan om het optredende te waarschuwen.

Het aftredend ministerie was, gelijk wij reeds in een vorig nummer erkend hebben, niet ontbloot van mannen van talent; maar zij lieten zich niet gelden. Mogten zij in het nieuwe ministerie optreden, dan verwachten wij, dat zij door nieuw leven bezield, gelegenheid zullen vinden, om met veerkracht handen aan het werk te slaan.

In alle geval hopen wij, dat het nieuwe ministerie spoedig tot stand komen moge, en gebruik makende van de ervaring, welke de eerste zitting der Kamer heeft aangeboden, een gansch anderen weg zal inslaan, om met ernst te arbeiden aan de opbouwing van onze constitutioneele wetgeving en de hervorming van ons finantieel stelsel.

De *Mémoire sur la Situation des Catholiques dans les Pays-Bas, par un Electeur Néerlandais.*

VI.

De schrijver gaat nu over tot de beschouwing van de grootste ramp van den tijd waarin wij leven: de geheime genootschappen, die tot schande van de beschaving waarop onze eeuw zich beroemt, de vorsten zoowel als de volken beheerschen. Het Protestantisme, of liever het vuig eigenbelang dat zich met het mom van godsdienstijver versiert, maakt geene zwarigheid, om ter bereiking zijner oogmerken in het duister zamen te zweeren, en zelve verschanst en bedekt laaghartig zijne pijlen uit te schieten op onbedekte en ongewapende tegenstanders. Zoo maar de Roomschen ten onder gebragt worden is het immers onverschillig hoe en met welke wapenen!

Onder den schijn van eene groote bezorgdheid voor de stoffelijke en zedelijke belangen der Protestanten, welke zoo men zegt, te midden der Katholijken gevaar loopen, zijn er in de verschillende oorden des rijks geheime genootschappen opgerigt, wier wezenlijk doel is de Katholijken in hunne stoffelijke welvaart te benadeelen, ja hen systhematisch te verarmen en te berooven, ten einde hen alzoo tot onverschilligheid, of zoo mogelijk tot verloochening van hunne godsdienst over te halen; zoo moet langzamerhand de Protestantsche Nederlandsche bodem geheel van Roomschen gezuiverd worden!

En de leden, maar vooral de bestierders dier schandelijke vereenigingen zijn niet, zoo als men vermoeden zou, onbeschaafde dweepers of menschen zonder doorzigt en opvoeding; neen, even als in de vrijmetselarij vindt men de invloedhebbendste leden onder de hoogste ambtenaren. Zeer velen daarvan vindt men onder de dignitarissen van onze regterlijke magt, onder die eerbiedwaardige magistratuur, die meer dan elk ander gezag in den staat, de roeping heeft, in opregtheid en eerlijkheid te wandelen, wars van al wat in 't geheim wordt gekuipt. Zelfs onder ons hoogste regtscollegie, den overigens zoo teregt geroemden Hoogen Raad van Nederland vinden die fanatieke genootschappen aanhangers; wij zwijgen van de provinciale hoven en regtbanken.... En wanneer het groene hout aldus verdorven is, wat zal er wezen van het dorre? Wij spreken van de administratie; beschouwen wij haar in al hare trappen, van den minister tot den plattelands-burgemeester; helaas, zoo niet allen, dan ten minsten verreweg de meesten zijn of zelf leden of staan onder den directen invloed van leden van zoodanige vereenigingen. *Daar* en daar alleen ligt het geheim van sommige benoemingen die de oningewijden verwonderen; van de uitsluiting van brave Katholijken van wie niets dan goed bekend is; van de onderdrukking of althans miskenning van sommige eerlijke Protestanten. — Want het is de gevloekte leus van die genootschappen: *Die niet met ons is, is tegen ons.*

Sommige daarvan bepalen zich bij enkele plaatsen van ons vaderland; maar andere zijn overal verspreid. Van de laatsten noemt de schrijver er vijf.

Allereerst noemt de schrijver het genootschap *Unitas*, dat sinds jaren werkzaam is, en opgerigt werd door eenige hoog geplaatste Protestanten, waarvan de meesten, volgens den schrijver, behooren tot de regterlijke magt en den grooten koophandel. Haar erkend doel is *het protestantismus door stoffelijke kracht te handhaven*, en om dat doel te bereiken, verbinden de leden zich om te begunstigen al wat protestant is, met uitsluiting van al wat katholijk mag genoemd worden. Daarvoor wordt eene jaarlijksche contributie van zes gulden bijeengebragt.

Door stoffelijke middelen, dus zegt de schrijver met eene billijke verontwaardiging, wil men het onstoffelijke ondersteunen! Men zegt te gelooven, men zegt overtuigd te zijn, dat het geloof dat men belijdt Gods Woord, de waarheid zelve is, en dan meent men dat die waarheid niet sterk genoeg is op zich zelve, om tot de harten door te dringen; men meent, althans men gedraagt zich alsof men meende, dat God de stoffelijke kracht des menschen noodig heeft, om zijn rijk, het rijk der waarheid op aarde, wat zeg ik te stichten en uit te breiden, neen! staande te houden! Men schaamt zich niet het gevoelen te doen geboren worden, dat de katholijke godsdienst, die zoo men beweert niet van God is, maar een uitvindsel van het menschelijk brein, over de waarheid zou zegevieren, zoo niet geld, eer en bescherming die waarheid handhaafden! Voorzeker als men dat alles nagaat, dan mag men wel zeggen *obloquitur iniquitas sibi.* Maar hoe veel achtingswaardiger is dan niet de protestant da Costa, die in zijn opregt geloof aan de goddelijkheid zijner belijdenis alleen zijn vertrouwen vestigt op bovennatuurlijke bescherming, en den *vleeschen arm van het placet* voor het protestantisme niet begeerde.

Het *Christelijk Hulpbetoon* is het tweede genootschap dat de schrijver aanwijst. Zijn doel is nagenoeg hetzelfde als dat van *Unitas*. Alleen heeft het zich wat meer bloot gegeven.

Onze lezers zullen zich dien brief herinneren, waarin *Hulpbetoon* heeft durven beweren, dat »de arme Protestanten dikwijls door geldelijke beloften worden overgehaald om hun geloof te verloochenen of dat hunner kinderen te verbinden; dat men vele voorbeelden zou kunnen aanhalen van de schandelijke handelingen van het onvermoeid proselytismus der Kerk van Rome, en dat Rome niet ophoudt dagelijks meer en meer inbreuk te maken op de heiligste regten der Protestanten."

Die brief was onderteekend door de aanzienlijkste namen, in der tijd door ons in onze kolommen opgegeven.

Hoe autokratisch die namen ook luiden mogten, zoo is

de strekking van dit genootschap, om voornamelijk op den geringeren burger te werken. Het is van daar minder nog om het geld dat bijgedragen wordt, dan om het aantal leden te doen. Twee cents 's weeks of één gulden 's jaars is al wat gevorderd wordt van wie lid zijn wil; en daartoe wordt oud en jong, rijk en arm, baas en knecht, man en vrouw, grijsaard en kind, met aandrang opgewekt. Het erkende doel gaat reeds iets verder dan dat van *Unitas*, hetwelk alleen de *handhaving van de godsdienst* zegt te beoogen. Maar *Hulpbetoon* wil de »*voorregten* in bescherming nemen, welke de protestant»sche voorvaderen aan die godsdienst hebben verzekerd." Even alsof dat weinige, wat aan de Katholijken van hunne emancipatie van 1798 nog is overgebleven, nog te veel is in het oog van hunne vijanden, en zij GEHEEL moeten worden teruggebragt tot dien staat van ondergeschiktheid, waarin zij ten tijde der heerschende kerk, glorieuser gedachtenis geplaatst waren!

Dit genootschap (en niets karakteriseert meer de ongehoorde stoutmoedigheid van de partij en de zwakheid van ons bestuur tegenover haar) telt onder hare directie twee leden en een griffier van den Hoogen Raad, en een kamerheer van Hare Majesteit de Koningin-Moeder. Op het einde van 1847 waren er van de 40,000 Protestanten, die te 's Hage wonen, 3000 die, buiten andere genootschappen, aan *Hulpbetoon* verbonden waren, en nog durfde het bestuur zich over de laauwheid harer geloofsgenooten beklagen!

Nu volgt het genootschap *Tuenda*, waarvan het doel althans bij de oprigting voornamelijk schijnt geweest te zijn, om het Protestantisme op den ondankbaren grond van Noord-Brabant met kracht van geld in 't leven te houden, ja zoo mogelijk voort te planten. De Munstersche vrede maakte dit gedeelte van het aloude Hertogdom tot een wingewest der vereenigde provincien, die zich haastten, daar waar zij dit konden, dat wil zeggen bijna overal, de kerkelijke en geestelijke goederen tot zich te trekken, en daarmede, onder verpligting tot onderhoud van een predikant en een schoolmeester & C°. Protestantsche leeken te begiftigen. De groote kerken gingen overal aan de gereformeerden over: doch meestal ging de gemeente niet over, en dan was er voor de Protestantsche leeraars geen ander gehoor, dan de ambtenaren, groot en klein, die uit de vereenigde provincien naar die *partes infidelium* gezonden werden. In het klein was het letterlijk hetzelfde als in Ierland. Sinds 1798 en vooral sinds den Franschen tijd was er echter in die verhouding eenige verandering gekomen. Op de meeste plaatsen waren de Katholijken, onder den last van het bouwen van een kerkje voor de zeer problematicke gereformeerde gemeente, in het bezit van de groote kerk hersteld. Maar nu was het voor de partij van belang, dat die kleine gemeente te midden der Katholijken bleef bestaan, en dat het gering aantal ledematen door het reglement gevorderd, om een (van 's Rijks wegen bezoldigden) predikant te mogen behouden, althans niet *verminderde*. DIT wraken wij *niet*: het is godsdienstijver! Maar wat wij ten hoogste afkeuren, dat zijn de onwaardige middelen, die men tot bereiking van dat doel bezigde: den invloed dien men wist uitteoefenen op het gouvernement om in die Katholijke dorpen van Noord-Brabant Protestantsche schoolmeesters, notarissen, ontvangers en wat dies meer is te vertigen. Daardoor behield de kleine kerk, ja, hare ledematen, maar daardoor ook werd de achatkist, waaraan Roomsch zoowel als Onroomsch betaalt, ten onregte bezwaard met het onderhoud van eenen predikant, die anders zeer wel zoude kunnen ontbeerd worden; en de Katholijke bevolking, die ter liefde van dat kerkje tegen over zich een louter Protestantsch corps ambtenaren geplaatst ziet, is dubbel gekrenkt, in hare belangen zoowel in haar gevoel. Wij spreken niet van het aankoopen van land tot bespottelijk hooge prijzen, ten einde Hollanders en Protestanten tot Noord-Brabandsche pachters of grondeigenaars te maken: die dwaasheden zijn zelden voordeelig voor de zaak, maar des te meer voor degenen die met de uitvoering belast worden! Maar verachtelijk zijn de kunstgrepen door Protestantsche koopers aangewend, om Katholijke pachters zooal niet tegen het regt, dan toch tegen alle zedelijkheid van de jaren lang door hen gepachte hoeven te doen verhuizen om voor Protestanten plaats te maken. En dit laatste geschiedt niet in Noord-Brabant alleen, maar ook in de andere provincien: en wij zouden zeer hoog geplaatste personen kunnen opnoemen, die zich aan die verregaande partijzucht schuldig maken, ...

Tantae molis erat Romanam PERDERE *gentem*. . . . . .

Van het genootschap *Welstand* zegt de schrijver niet veel en wij willen er ook niet veel van zeggen. Het stelt zich ten doel arme Protestanten te hulp te komen vooral zoodanigen die gevaar loopen, tot de Katholijke godsdienst over te gaan, kinderen uit gemengde huwelijken enz. Wanneer men in het oog houdt dat de Katholijken berooft van alle fondsen en stichtingen hunner voorvaderen, naauwelijks voorzien kunnen in den nood van hunne eerdienst en van hunne armen, mag die groote vrees voor eene geldelijke propaganda van hunnen kant wel ongerijmd heeten. Wij willen hopen dat de leden van *Welstand* voor het grootste gedeelte althans ter goeder trouw zijn in hunne vrees, en zelven de laaghartige middelen niet bezigen, die zij aan de Katholijken ten laste leggen. Wij verfoeijen alleen diegenen, die de vrees van sommige gemoedelijke Protestanten tot hun eigen voordeel weten te exploiteren.

Veel hatelijker en onbeschaamder is het genootschap *Phylacterion*. Die vereeniging, die slechts sinds kort is opgerigt, acht het niet noodig haar doel te verbloemen. Wij leven in een tijd van vooruitgang en de protestantsche beweging wil in dien vooruitgang deelen. Maar zal men het in latere tijden gelooven dat in Nederland in de 19de eeuw een genootschap bestond, waarvan de bekende statuten de leden verpligten.

1e Geene andere dan protestantsche dienstboden te nemen.

2e Geen werk en geldelijk voordeel aan anderen dan Protestanten te bezorgen.

3e Met geen Katholijken eene echtverbindtenis aan te gaan.

4e De Protestanten in alles te begunstigen, hun eerambten, posten en bedieningen te bezorgen, daar waar dit slechts eenigzins mogelijk is.

5e de wederzijdsche broederliefde aan te kweeken

6e te betalen eene contrebutie van 2 Cent 's weeks en eene entrée van *f* 1. — of in eens *f* 25.

7e Te verzwijgen de organisatie van het genootschap zoowel *deszelfs geheime herkenningsteekenen* en de namen der medeleden.

Tot zoodanige verpligtingen verbindt men zich op het eerewoord en handteekening, en groot, zeer groot is het aantal leden, die zich alzoo bij geschrift, woord en geheime teekens als verklaarde vijanden der Katholijken ter kruisvaart hebben uitgerust.

Maar wat zegt men ook om eenvoudige en brave lieden aan te werven? Hetzelfde wat men leest in de statuten van *Tuenda*.

»Reeds sedert lang heeft de Roomsche propaganda be»ginnen te werken in Noord-Brabant en het personeel »der Roomsche kerk te vermeerderen; tot dat einde »heeft men gepoogd, hetzij in het geheim, hetzij in 't »openbaar, door aankoop eigenaar te worden van lande»rijen of pachthoeven, zelfs al moest men er den dub»belen prijs voor besteden. Daar waar de bevolking is »toegenomen, moesten de openbare bedieningen, amb»ten, waardigheden enz. natuurlijk in handen der Roomsch »Katholijken vallen, en de ambachten en kleinhandel »werden door Katholijken gedreven. Dien ten gevolge »zijn vele Protestanten genoodzaakt geworden Noord»Brabant te verlaten" enz.

En nu zou men zeggen, dat de Hollanders te veel gezond verstand hebben, om aan zulke dwaze praatjes geloof te hechten. Maar ach zoowel het gezond verstand als de traditioneele koelzinnigheid van onze landgenooten houdt op, zoodra er sprake is van Roomschen! Dan redeneren zij niet meer, zij die zoo gaarne redeneren, maar zij worden hartstogtelijk, dan is de braafste, de kundigste man hun vertrouwen niet meer waard, dan zijn zij bang voor hunne eigene schim, en dan haten zij met al de kracht van een slecht geweten, diegenen, die hun (waarlijk wel ten onregte) zooveel vrees hebben ingeboezemd! *Odêre, quos metuêre* zegt Tacitus. Lafhartigheid en wreedheid gaan hand aan hand. En ach, het is te vreezen, dat wij in Nederland al meer en meer bewaarheid zullen zien, dat wat Montalembert van Zwitserland voorspelde, dat aldaar de oorlog weldra niet meer van kanton tegen kanton, of van stad tegen stad, maar van burger tegen burger zoude gevoerd worden. Want waartoe anders dan tot burgeroorlog kan het leiden, wanneer men burgers tegen burgers opruit, lijsten opmaakt, waarop de namen staan van Protestanten, die bij uitsluiting der Katholijken mogen begunstigd worden, wanneer men ten einde Katholijke werklieden, winkeliers, bleekers of trafikanten te benadeelen, op groote kosten Protestanten van elders ontbiedt om die vakken van nijverheid uit te oefenen; wanneer men rondloopt, en de predikanten aan de huizen doet rondloopen om die kunstmatige industrie, bij diegenen, die door Katholijken altijd goed bediend waren, te doen beschermen. Want dit alles gebeurt door de aanzienlijksten van den lande en hunne vrome echtgenooten.

O zoo Europa het wist, wat hier gebeurt, op dat kleine plekje gronds, dat sinds de Belgische Omwenteling een geheel vergeten hoekje geworden is. Hoe zou het verbaasd staan over de onbeschaamdheid van die menschen, die zich dan nog buitenslands den schijn geven als waren zij vrijzinnig en vrienden van vrijheid en orde. Wat zou het zeggen over die menigvuldige Protestanten, die dagelijks aangemaand en bij herhaling lastig gevallen door hare leeraren, er eindelijk toe zijn gekomen om ronduit aan de Katholijken te zeggen, dat zij hen, alleen om der religie wille, niet meer raadplegen als advokaten of geneesheeren dat zij hun, hoe kundig en weldenkend, met geene posten noch bedieningen mogen begunstigen.

Men leest in het *Aftonblad* van 16 Aug. dat er te Stokholm door de Consistorie weder een proces is gevoerd wegens *Afval van de zuivere Evangelische leer*, tegen Anna Schutz, eene gehuwde vrouw en moeder, welke tot de Katholijke Godsdienst was overgegaan, niettegenstaande zij een jaar lang door een predikant, zelfs met behulp van politie-dienaren, was gewaarschuwd. Zij is veroordeeld om het land te verlaten.

Door het daarstellen der telegraphische linien en hare openstelling voor het publiek geeft ons de *Koln. Zeitung*, van heden, berigten uit Berlijn van Donderdag, 4 October. Dit is voor het eerst, dat de tijdingen tusschen Amsterdam en Berlijn slechts één dag loopen.

Bij Koninklijk besluit zijn de staatsraden in buitengewone dienst, E. Canneman en F. van der Oudermeulen benoemd tot commissaris des Konings bij en tot president van de Nederlandsche Handel-Maatschappij, ingaande met 1 Januarij 1850.

Wij vernemen dat dezer dagen bij de Staten van Noord-Braband van de regering eene afwijzende dispositie ontvangen is, op het adres van den Eerw. *Prior* van het St. Agatha Klooster, in het land van Cuyk, welk adres, krachtens resolutie derzelfde staten in Julij ll. genomen, door hen naar de regering was opgezonden met eene krachtige aanbeveling en verzoek tot het nemen in gunstige consideratie. (*N. Brab.*)

— Gedurende het jaar 1844 zijn alleen te New-York uit Europa aangevoerd 34,655 landverhuizers, in 1845 48,560, in 1846, 60,220, in 1847 102,118, in 1848 110,404 in de zeven eerste maanden van 1849 143,222.

Uit Friesland wordt gemeld, dat bijna in al de gemeenten dier provincie de ziekte onder het aardappelgewas is opgemerkt geworden, hier meer, daar minder, doch dat de vroegrijpe aardappelen daarvan het minst hebben geleden, aangezien het bederf zich eerst in het laatst der maand Julij heeft geopenbaard.

De latere soorten, vooral de zoogenaamde geele, of de beste, zijn het meest aangetast. In sommige gemeenten is de helft, in andere een derde dier vrucht te houden voor bedorven en onbruikbaar.

In de mindere soort, de zoogenaamde Bremersche, witbloeijers en roodspruiten, is de ziekte weinig, in enkele gemeenten in het geheel niet ontdekt.

In het algemeen kan het daarvoor gehouden worden, dat de deugd der onaangetaste aardappelen beter en de opbrengst in dit jaar veel overvloediger is dan in het vorige, en dat eene aanzienlijke hoeveelheid in dit jaar is verbouwd.

Omtrent den aard der ziekte is opgemerkt, dat zij zich het eerst geopenbaard heeft aan het loof, dat reeds geheel zwart en verwelkt was vòòr dat zich eenige sporen van verderf aan de knollen vertoonden.

Blijkens een en ander is de toestand van het aardappelengewas in deze provincie voor dit jaar niet zeer onrustwekkend; terwijl de hoop wordt gevoed, dat de oogst voor een groot gedeelte van dit zoo algemeen gebruikt produkt, hetwelk nog gerooid moet worden, een gewenschten uitslag moge hebben.

Men schrijft uit Luxemburg 3 Oct. Gisteren middag heeft prins Hendrik der Nederlanden namens zijnen broeder, onzen Groot-Hertog de zitting der Kamer met eene troonrede in de Fransche taal geopend.

De troonrede is opgesteld buiten voorkennis van het ministerie en kant en klaar uit den Haag medegebragt. Dit is alles behalve constitutionneel in den constitutionnelen Luxemburgschen Staat. Overigens heeft zij niet veel te beduiden. Prins Hendrik is met veel toejuiching ontvangen en men roemt zijn innemende vriendelijkheid.

Men heeft opgemerkt dat even als sedert Maart van het vorige jaar, de Duitsche zwart-rood-gouden vlag steeds naast de Luxemburgsche van het raadhuis wapperde. Kort na de komst van Z. K. H. was de Duitsche vlag verdwenen en hij heeft plaats gemaakt voor de Hollandsche.

GRAVENHAGE, 5 Oct. De onderhandelingen betrekkelijk de zamenstelling van het Ministerie duren steeds voort. Gisteren zijn er onderscheidene conferentien gehouden waaraan de heer Thorbecke heeft deel genomen. De minister de Kempenaer is heden bij Z. M. ten gehoore ontvangen. Ook de heer Storm uit Breda heeft deel aan eenige conferentiën genomen, doch is weder uit de residentie vertrokken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 October. Heden geen zitting der Wetgevende Vergadering; de leden hebben zich vereenigd in de bureaux, om twee commissien te benoemen, ten einde de gisteren ingediende wetsontwerpen te onderzoeken. De leden van den staatsraad hebben gisteren avond eene langdurige zitting gehouden over de aangevraagde credieten voor de Italiaansche expeditie. Dupin, Molé, Vatimesnil, Larochejaquelein en anderen voerden het woord. Het is tot geene beslissing gekomen, maar het

schijnt, dat de meerderheid gunstig voor de ministers gestemd is. Men verhaalde, dat gen. Rostolan op nieuw den wensch heeft te kennen gegeven, om naar Frankrijk terug te keeren. Het is zeker, dat de positie der Fransche generaals te Rome zeer moeijelijk is, uithoofde der weifelende staatkunde van onze regering ten aanzien van dit land. De gezondheid van ons leger in Italie schijnt iets beter te worden, sedert de komst van dr. Alquié, die derwaarts is gezonden door het gouvernement. Intusschen telt het leger nog een aantal zieken.

De zoogenaamde vereeniging van den Raad van State heeft besloten de ministerieele kwestie niet ter zake van het Romeinschen vraagpunt op het touw te zetten. Zij wil de worsteling slechts beginnen ter zake van de vervanging van een aantal prefekten en onder-prefekten. Men had gehoopt dat de algemeene raden en sommige departementen door hunne protestatien zoodanige vervanging bij wijze van algemeenen maatregel zouden uitgelokt hebben, doch dit is het geval niet geweest. Uit dien hoofde hebben een aantal leden van de oude vereeniging in de straat Poitiers besloten de kwestie op de tribune te brengen. Intusschen schijnt het ministerie staande te zullen blijven, omdat zij die het willen omverwerpen, het niet eens kunnen worden.

Het voorstel van N. Bonaparte wordt door de dagbladen elk op zijne wijze beoordeeld. Alleen de demokratische bladen, met de *Presse*, *Siècle*, *National* en *Liberté* prijzen het, schoon sommige het ontijdig vinden. De *Débats* en *Constitutionnel* (orleanistische bladen) veroordeelen het door hun stilzwijgen. De legitimistische bladen, *Union*, *Opinion publique* en *Gazette de France* vallen het aan. Men kan daaruit opmaken welk lot het in de Vergadering zal hebben.

— De financien van Frankrijk zijn zoo ongunstig, dat zij het herstel van het onzedelijke loterij-spel, dat echter den lande veel opbrengt, schijnen noodzakelijk te maken. Men houdt zich althans aan het ministerie van binnenlandsche zaken druk daarmede bezig.

— De *Patrie* berigt het vertrek naar Rome van S. de Michaud, de Fremy en Boulatignier. Men verzekert dat de beide laatsten derwaarts gaan om de Staats consulta te organiseeren. De *Univers* meent dat die onderhandelingen uit de tweede hand moeten trachten te bewerken wat aan de groote diplomaten mislukt is.

— De commissie voor de verloven is heden reeds bijeengekomen. Er zijn 264 afgevaardigden afwezig. Van 30 aanvragen om verlof zijn er 15 à 20 geweigerd.

— De meerderheid der Commissie om het voorstel van N. Bonaparte te onderzoeken, heeft zich sterk verklaard tegen den vorm van dat voorstel, waarin de prinsen van edele huizen vermengd worden met barricademakers en ander tuig.

— Men zegt, dat Changarnier zou verklaard hebben dat hij zijn ontslag zou indienen als Dufaure minister bleef; en Molé zou gezegd hebben, dat hij niet in het bestuur wilde treden, indien het ontslag des generaals aangenomen werd.

— De fransche gezant te Washington heeft zijne paspoorten gekregen, ten gevolge van eene scherpe nota tot het verkrijgen van eene schadevergoeding van 2 millioen dollars, wegens nadeelen door den franschen handel geleden bij de blokkade van Vera-Cruz, in den Mexikaanschen oorlog. Op de klagten van het gouvernement der Vereenigde Staten over den toon dier nota, had de fransche regering dien goedgekeurd.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 4 October. Als men het oog vestigt op het schouwspel, dat de grootste vorsten van Duitschland tegenwoordig aan Europa leveren, dan voelt men zich gedrongen te erkennen, dat allen bezield worden door een spoorloozen naijver, door eene personeele vijandschap en door de zucht, om zich ten koste der anderen van het hoogste nationale gezag meester te maken. En deze bedroevende rigting is reeds tot die hoogte geklommen, dat zij op het punt staat om te ontaarden in een wraakzuchtigen haat tusschen hen, aan welke de toekomst van hun volk is toevertrouwd.

Ten gevolge van de nieuwe wendingen, welke het vraagstuk der Duitsche eenheid achtereenvolgends, en, om zoo te zeggen, van dag tot dag ondergaat, is het onmogelijk te voorzien, wanneer en hoe dit vraagstuk eene, al ware het slechts voorloopige oplossing zal verkrijgen; in plaats van een stap vooruit te doen, doet deze oplossing telkens een stap terug van het doel, hetwelk men reeds tweemalen op het punt scheen van te zullen bereiken. Op dit oogenblik is het denkbeeld, om uit de 36 Duitsche staten een gemeenschappelijk vaderland zamen te stellen, dat aan algemeene en gelijkvormige wetten gehoorzaamt en een magtig geheel vormt, nooit verder van zijne verwezenlijking verwijderd geweest. Men kan zonder overdrijving beweren, dat onder de 36 Duitsche souvereinen, er geen twee zijn, wier inzigten, wenschen en plannen, ten opzigte van een eensgezind en algemeen bestuur met elkander strooken.

In dat uitgestrekte rijk wordt van het Zuiden tot het Noorden, van het Oosten tot het Westen gestreden en getwist; ieder hoopt en neemt zich voor, ten koste van een ander, zich van een meer of min belangrijk deel dier opperste magt meester te maken, welke op zekeren dag wel eens uit aller handen kon ontsnappen of met geweld aan dezelve ontrukt worden. En wanneer alles om ons heen nu in gisting is en het hoofd opheft, wanneer de twisten der vorsten alleen dienen om de slechts ten halve slapende hartstogten der volkeren op nieuw te doen opbruischen, waar zal dan de gelukkige band gevonden worden, die voor eeuwig Pruissen met Oostenrijk en Beijeren met Wurtemberg verbinden zal?

Saksen en Hanover hebben, zoo als men weet, het krachtigste medegewerkt tot de redactie der constitutie van 26 Mei. Het kan thans echter zoo goed als zeker worden beschouwd, dat beide mogendheden ontkennen hieraan medegewerkt te hebben. Waarlijk, het Pruissische gouvernement, dat bij de onderhandelingen het regt had op meer openhartigheid van de zijde dezer mogendheden te hopen, konde moeijelijk op eene dergelijke wending bedacht zijn. Na op eene plegtige wijze herhaaldelijk verklaard te hebben, dat de Kamers van het keizerrijk den 15den September te Erfurt zouden bijeenkomen, ziet Pruissen zich genoodzaakt, verlaten als het is door zijne beide medearbeiders, den dag, waarop deze bijeenkomst plaats zal hebben, onbepaald uit te stellen. Zijn zedelijk overwigt, verminderd in het oog der Duitsche volken, ontvangt daardoor een hevigen schok, en wanneer, zoo als alles het doet vermoeden, te Weenen eerstdaags een congres van Duitsche ministers, met uitzondering van Pruissen, zal gehouden worden, dan laat het zich aanzien, dat betreffende de gemeenschappelijke en binnenlandsche aangelegenheden van Duitschland, nog in langen tijd geen voor het volk en de vorsten voldoend en bepaald besluit zal genomen worden.

Hanover, dat thans bepaaldelijk naar de Oostenrijksche staatkunde overhelt, ziet er volstrekt geen bezwaar in om openlijk Pruissen tegen te werken, dat beschuldigd wordt de grenzen van magt en onafhankelijkheid te willen overschrijden, welke aan elken staat in het bijzonder zijn aangewezen. Het heeft op de meest bepaalde wijze aan de Pruissische regering verklaard, dat het weigerde om afgevaardigden naar de Duitsche nationale vergadering te Erfurt te zenden, wanneer Pruissen er bij bleef volharden, om die vergadering op grond der constitutie van den 26sten Mei bijeen te roepen. Hanover vraagt de voorloopige herziening van zijn eigen werk en wijst, met betrekking tot het overwigt dat Oostenrijk verkrijgen zal, de groote veranderingen aan, welke de constitutie in hare hoofdbepalingen zal moeten ondergaan. Uit alle deze veranderingen en verwikkelingen spruit thans voort, dat Pruissen genoodzaakt is, zich te vergenoegen met het toetreden tot zijne staatkunde, door een groot aantal kleine staten, terwijl daarentegen de souvereinen van vier koningrijken, misschien wel uit partijzucht, zich bepaaldelijk voor de Oostenrijksche staatkunde verklaard hebben.

— Frankfort heeft bepaaldelijk geweigerd tot de Pruissische staatkunde toe te treden.

WEENEN, 1 Oct. Na de kennisgeving ontvangen te hebben van de benoeming des heeren Gustave de Beaumont tot buitengewoon gezant der Fransche republick te Weenen, heeft de keizer bij besluit van den 23 September Alexander Hubner, tot dusverre Oostenrijksch consul-generaal in Leipzig, benoemd tot zijnen buitengewonen gezant te Parijs. De heer von Thom, die zich laatst aldaar als Oostenrijksch zaakgelastigde bevond, is tot buitengewoon gezant des keizers bij het Zwitsersch eedgenootschap benoemd.

— De weigering der Porte heeft alhier groot opzien gebaard. Schwarzenberg en Nesselrode stelden grooten prijs op de gevraagde uitlevering, maar de Porte antwoordde, dat zij zich daartoe te minder genegen gevoelde, wijl in den Griekschen oorlog vorst Ypsilanti in Oosterijk en Kapodistria in Rusland eene wijkplaats hadden gevonden.

— De Engelsche consul te Belgrado heeft eene schriftelijke lijst opgemaakt van die Hongaarsche vlugtelingen, welke te Widdin tot de Mahomedaansche Godsdienst zijn overgegaan.

— Brieven uit Konstantinopel melden, dat op de weigering der Porte, om de Hongaarsche en Poolsche vlugtelingen uit te leveren, de graaf Stürmer en de heer v. Titoff de diplomatische betrekkingen met het Turksche kabinet hebben afgebroken. Volgens de jongste berigten zouden beide gezanten Konstantinopel reeds verlaten hebben.

ITALIE.

De *Constitutionnel* bevat o. a. de volgende bijzonderheden uit de dagen der Romeinsche republiek:

Moord was in den laatsten tijd der Romeinsche republiek een hulpmiddel der geheime genootschappen. Eene bende van wijn verzadigde moordenaars was met die misdaden belast, welke door onbekende hoofden werden opgegeven. Officieren der nationale garde, priesters en burgers van allerlei stand zijn de slagtoffers geworden van dat veemgerigt dat te Rome heerschte. Doorgaans werd er eenig voorwendsel gezocht voor zoodanigen moord. Dan eens heette het een spion, die ter dood gebragt was, dan was het een verrader, die door de volkswoede was opgeofferd. De moorden bleven steeds naamloos, en de moordenaars werden nimmer bij name bekend. Ondertusschen beroemden zij zich in de koffijhuizen en op publieke plaatsen op hunne euveldaden, en zij stelden eene eer in hunne misdrijven.

Men heeft de moorden van St. Calista ontkend. Ondertusschen is niets zekerder, niets onloochenbaarder. Een man, zoo als de revolutien er voortbrengen, bloeddorstig van natuur, en zijne misdaden met eene woeste vrolijkheid bedrijvende, Zambianchi had financie-soldaten (douaniers) onder zijne bevelen, die door zijn voorbeeld en taal opgewekt, tot alles in staat waren. Zambianchi had zijn hoofdkwartier opgeslagen in eene kleine kerk, St. Calista genaamd, in het hart van Transtèvere. Zijne zendelingen bragten hem de ongelukkigen aan, en hij zelf sprak het vonnis uit. De executie had des nachts plaats en de lijken werden in den tuin begraven. Men schat het aantal der aldus ter dood gebragten op 20, en dit getal heeft niets overdrevens. Acht aldaar vermoorde en begraven personen zijn naderhand herkend geworden.

Treurig was zoo de dood van den Pastoor der Minerva, een eerwaardig priester, van een voorbeeldig leven en buitengewone liefdadigheid. Men heeft niet ontdekt om welke reden hij bij den vreesselijken Zambianchi werd gebragt. Men verhaalt dat Zambianchi hem komen liet, terwijl hij zijn middagmaal gebruikte, en hem aankondigde dat hij zou ter dood gebragt worden, zoodra de maaltijd afgeloopen was. Op dat berigt begon de arme priester te sidderen. Wat! riep de gevloekte demagoog; gij gaat de eer van den marteldood genieten en gij siddert? — Mijn zoon, antwoordde de priester; ik bid God, dat gij in uw sterfuur niet zoo sidderen moogt." Toen Zambianchi zijn maal geëindigd had, plaatste hij zich aan het venster, liet den priester wegvoeren, aan een boom binden en doodschieten.

Het roemrijk zwaard der fransche soldaten heeft een einde gemaakt aan die schandelijkheden, doch de moorden duurden nog eenige dagen voort na den intogt dier troepen binnen Rome. Een priester werd vermoord in een klein straatje nabij het Colonna plein, waar de Franschen gelegerd waren. Twee andere geestelijken werden ter dood gebragt op den Engelenbrug. De moorden aan ettelijke Fransche soldaten gepleegd, strekken ten bewijze van de woede dier ellendelingen, die door de Fransche interventie, de eer en het voordeel hunne bloedige geweldenarij verloren.

Eenige dagen na de inname van Rome, vroeg een onzer soldaten aan een voorbijganger den weg, die hem dien met de meeste bereidwilligheid opgaf. Die voorbijganger was een fransch priester Rhodez genaamd. Hij werd achtervolgd door eenige Italianen. Aan den hoek eener straat werd hij door twee dolksteken ter aarde geveld. De moordenaars sneden hem den buik open, haalden de ingewanden er uit, en trokken die om zijnen hals. Hij die den eersten steek gegeven heeft heette Trabelza. Hij is door den krijgsraad ter dood veroordeeld.

Wil men nu het heerschend karakter nagaan van dat betreurenswaardig bewind; zoo is het gemakkelijk te vinden. Dat karakter is huichelarij. Van de hoofdbewerkers van dit staatkundig drama, heeft, als men eenige sombere dweepers en eenige heethoofdige jonge lieden uitzondert, niemand ernstig geloofd aan de duurzaamheid van die republiek, welke nimmer in het leven had kunnen blijven, en bij hare geboorte reeds ter dood veroordeeld was.

Het dagblad van Ferrara meldt dat aldaar 800 Oostenrijkers zijn aangekomen.

Tusschen lord Temple, de Engelsche gezant te Napels en den Napelschen minister van buitenlandsche zaken Fortunato zijn dezer dagen scherpe nota's gewisseld. Temple drong er op aan dat de Koning van Napels zijn Siciliaansche onderdanen in al hunne regten zou herstellen. Fortunato antwoordde dat, daar Z. M. buiten hulp der Engelschen den opstand onderdrukt had, hij alzoo ook begeerde zonder inmenging der Engelschen zijne onderdanen te regeeren.

Het *Giornale di Roma* meldt de komst te Rome (24) van den Russischen gezantschapssecretaris en gevolmagtigde Blendoff.

Volgens brieven uit Bologna haastten de dorpelingen zich binnen de stad te trekken, omdat het onmogelijk is langer te blijven wonen op het platte land, dat door benden moordenaars wordt afgeloopen.

Den 25 hield men zich te Florence verzekerd van het sluiten eener leening van 30 millioen, onder waarborg van Oostenrijk, die als eene onmisbare voorwaarde gesteld was.

Men schrijft uit Alexandria (27) dat er het gerucht liep dat generaal Fanti en kolonel Sanfroni naar de citadel zouden gebragt worden, als beschuldigd van in den jongsten oorlog tegen de Oostenrijkers de bevelen van Romarino niet te hebben opgevolgd.

— Garribaldi is bij zijne komst te Tunis, door de autoriteiten aldaar afgewezen. De Bei heeft daarop een vaartuig ter zijner beschikking gesteld, om hem, indien hij zulks goedvond, naar Malta te brengen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

4 OCT. 4¼ u.			gebl.	5 OCT. 4¼ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	53¾	53½	a	53 13/16	53¾
Dito Dito	3	»	63 9/16	63½	•	63 7/16	63 9/16
Dito Dito op resc.	3	»			•		
Dito Dito	4	»	83½	83	•	83 7/16	83⅜
O. I. Leening	4	»	83	82¾	•		
Amortis. Syndic.	3½	»	84		•		
Handel-Maatschappij	4½	»	163	163	•	163½	
Haarlemmermeer	4½	»	100⅝		•		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»			•		
Aand. Holl. S. M.		»			•		
BELGIE,	»	»			•		
Dito	2½	»	46¼	46 5/16	•		
Dito bij Rotschild	»	»	46 5/16	46 5/16	•	46½	
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	10½	10⅜	•	10½	
Dito Dito van 510 £	5	»	10⅝	10⅜	•	10½	
Dito bij Dito onb. st.	5	»			•		
Dito	3	»	35¼	35¼	•		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	27 1/16	27	»	27⅛	27⅛
Coupons Ardoins		»	8	7¾	•	8	
Passive		•	3⅝		•		
Fransche Uitgest.		•	3 5/16		•		
PORTUGAL, te Londen	3	»	29⅞	29⅞	•		
Dito Dito	4	»	31 5/16	31	•		
Dito Ex Coupon		»	35		•		
Dito Dito		»			•		
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	•			•		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	104¾	104⅞	•		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	104½	104½	•		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	94	93¼	•	93¾	
Dito bij Hope	4	»	86¼	86¼	•		
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	84¼	83 1/16	•	84⅛	
Cert. te Hamburg	5	»			•		
Inschrijving in Assignat.	6	»			•		
Cert. van Dito	6	»			•		
POLEN, Certific.	4	»			•		
Dito Aand. met Loten fl 300		f			•		
Dito Dito fl 500		»	142½	142	•		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			•		
Dito Bank-Actiën			3¾		•		

Oost., Met. 5 pc. 85, ⅞; 2½ pc. 44½, ⅞; N. Met. 89¾, 90; Obl. Goll 5 pc. 89⅞; 4 pc. 74; N. Aand. 320; Fransche 3 pc. 51¾, 52; Den. 100 onb.; Braz. 88¼, ⅝; 1843 86; Mexico 25 11/16, ⅞, 15/16; Peru 52⅞, 53⅛.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56⅝; Zigt Parijs 56¾; 2/m. Londen 12,05; Zigt Londen 12,10; 2/m. Hamburg 34⅞; Zigt Hamburg 35 1/16; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,86.

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

ANTWERPEN, 4 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 49; 5 pc. 95½; 4½ pc. 87⅞; Spanje Ard. 5 pc. 10¼; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening 75⅛.

PARIJS, 3 Oct. Fr. 3 pc. 55,40; 4 pc. —,—; 5 pc. 87,90, 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Act. 2310,—; Belg. 1840; 5 pc. 97⅛; 1842, 5 pc. —; 3 pc. —; 4½ pc. —; Nap. 5 pc. —,—; Spanje 3 pc. Binnenl. 27¾; 3 pc. Buitenl. —; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 —,—; 1849 870; Rom. leen. 77½.

MADRID, 28 Sept. Act. Sch. 3 pc. 27 13/16; id. 5 pc. 11⅝, Uitgest. Sch. 3 15/16; Coupons 7; Pass. Buit. Sch. —.

LONDEN, 3 Oct. Cons. op tijd 92⅜ a 92½; Braz. 83 a 85; 1829/39 83 a 84, Ecuad. 3¼ a 3½; Ven. 22 a 24; Uitg. 6¼ a 6¾; Gren. 16¼ a 16¾; Uitg. 3⅛ a 3⅜; Denem. 3 pc. 73 a 75; Holl. 2½ pc. 52½ a 53; id. 4 pc. 81¼ a 81¾; Mexico 26⅝ a 26⅞, Peru 4 pc. 52 a 53; Port. 3 pc. 27 a 28; 4 pc. 28½ a 29; 5 pc. 80 a 82; Rusl. 1822, 5 pc. 105 a 106; Spanje 5 pc. 16¼ a 16¾; id. 3 pc. 33½ a 34; id. Passive 3⅛ a 3⅜.

WEENEN, 1 Oct. Met. 5 pc. 95¼; id. 4 pc. 77½; 2½ pc. 48½; Bank-Actien 1200; Lot. fl. 250, 114; id. fl. 500, 162½.

BERLIJN, 3 Oct. Schuldbr. 3½ pc. 89; Loten 101¼; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. —; Pools. 4 pc. 81¼; Loten fl. 200, 94¼; id. fl. 300, 109½; id. fl. 500, 81.

HAMBURG, 2 Oct. Rusl. Engels. leening 105¼; Cert. bij Stiegl. 4 pc. 84½; Spanje, Ard. 5 pc. 10½; id. Binnenl. 3 pc. 25½.

FRANKFORT, 3 Oct. Met. 5 pc. 91¼; 4 pc. 75⅛; 2½ pc. 47¼; Bank-Actien 1375; Darmst. Lot. fl. 50, 73¼; id. fl. 25, 26½; Badensche Lot. fl. 50, 54¼; id. fl. 35, 32¼; Nassaus. 25; Holl. 2½ pc. 54⅜; W. S. 4 pc. 85¼; Sijndic. 3½ pc. 84¼.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

De Coupons, verschenen 1°. Oct. 1849, van Certificaten 4 pc. Werkelijke Schuld, worden betaald als volgt:

Van wege het administratie-kantoor Ketwich en Voombergh, c. s., bij de Associatie-Cassa.
Saportas, c. s., bij de Ontvang- en Betaalkas.
Van Harpen, c. s., idem.
Brondgeest en Zoon, c. s., bij de Associatie-Cassa.
Wed. H. F. Tjeenk, c. s., idem.
Koning en van der Goes, ten hunnen kantore.
Administratie-kantoor te Delft, bij E. en H. van Cranenburgh.
Huydecoper en van Dielen, bij de Associatie-Cassa.
L. R. Bisschoffsheim, idem.
H. van Dam te Utrecht, ten zijnen kantore en bij de Associatie-Cassa.

Nederlandsche Handel-Maatschappij. — De directie heeft bekend gemaakt, dat de aandeelen in de Nederlandsche Handel-Maatschappij, welke niet, ten blijke van toetreding tot de nieuwe vennootschap, gestempeld zijn, overeenkomstig § 4 van het besluit der algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers, van den 9 December 1846, op den 1 Januarij 1850 aflosbaar zullen zijn, en dat mitsdien van en met den laatstgenoemden dag, des voormiddags van 10 tot 1 ure, die ongestempelde aandeelen, tegen intrekking derzelve, mits behoorlijk voor voldaan geteekend, zullen worden afbetaald ten kantore van de directie te Amsterdam, en wel: de geheele met f 1000, de halve met f 500, en de kwart aandeelen met f 250; terwijl daarbij bovendien zal worden afgegeven een bewijs van geregtigheid tot de ontvangst van het aandeel in het reservefonds, hetwelk, na de afsluiting en goedkeuring der balans en van de rekening van genoemd fonds over het boekjaar 1849, blijken zal, onder ultimo December van dat jaar, aan elk aandeel in de Nederlandsche Handel-Maatschappij te competeren, en waarvan de uitkeering, alsmede overeenkomstig het voormelde besluit van 9 December 1846, in de laatste helft van 1850 zal plaats hebben, op zoodanig tijdstip, als nader door de directie in de nieuwsbladen zal worden bekend gemaakt.

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1849.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
In Januarij	49,094	f 42,055,32½	f 15,320,33	f 57,375,65½
Februarij	55,610	» 49,061,70	» 8,772,04	» 57,833,74
Maart	58,221	» 53,186,10	» 10,327,40½	» 63,513,50½
April	89,620	» 78,180,63	» 11,191,37½	» 89,372,00½
Mei	96,798	» 88,902,25	» 13,144,49½	» 102,046,74½
Junij	80,906	» 69,917,55	» 11,678,92½	» 81,596,47½
Julij	107,760	» 88,425,75	» 11,351,08	» 99,776,83
Augustus	94,962	» 84,045,25	» 12,237,55	» 96,282,80
September	87,870	» 78,472,30	» 10,909,51½	» 89,381,81½
Totaal	720,841	f 632,246,85½	f 104,932,71½	f 737,179,57

NEDERL. RHIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1849.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
In Januarij	19,704	f 23,771,35	f 11,716,01	f 35,487,36
Februarij	22,282	» 27,147,96	» 7,815,73	» 34,963,69
Maart	23,006	» 28,013,58	» 9,329,59	» 37,343,17
April	28,957	» 33,961,96	» 8,523,46	» 42,485,42
Mei	40,706	» 49,483,66	» 10,355,88	» 59,839,54
Junij	38,161	» 48,949,98	» 10,036,10	» 58,986,08
Julij	43,339	» 55,651,55	» 10,007,18½	» 65,658,73½
Augustus	37,079	» 48,036,76	» 9,859,62	» 57,896,38
September	31,684	» 40,265,15½	» 10,085,24	» 50,350,39½
Totaal	284,918	f 353,281,95½	f 87,728,81½	f 443,010,77

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 5 October.

Suiker. De gisteren gehoudene Veiling is afgeloopen als volgt: 224 v. Surinaamsch, op 21 v. na verkocht tot f 25¼ a 27, en 168 v. Nickerie, verkocht tot f 25¼ en 28¼.

De gisteren door de N. H. M. gehouden veiling van Droogerijen is als volgt afgeloopen: 622 balies Japon Kamfer, opgeh. tot 39 c., 124 k. Notenzeep 1e soort, verk. tot 63 c., 12 k. dito 2e soort, tot 56 c., en 37 matjes Cubeben, verk. tot 70 a 71 c., alles per ½ kilo.

SPECERIJEN. Afloop der gisteren gehoudene Veiling door de Nederlandsche Handelmaatschappij.

NOTENMUSCAAT.

	Liggende te Amst.	Rott.		Afloop. Cents.
N°. 1.	1128 vaten	432 vaten	gewone eerste soort.....	166
» 2.	500 »	80 »	grof van stuk met weinig gerimpelde........	142
» 3.	220 »	84 »	klein van stuk, gerimpeld met enkele gestokene	102 a 106
» 4.	208 »	123 »	——	70

FOELIE.

	Amst.	Rott.		
Lr. C.	110 vaten	109 vaten	iets ros, vrij grof.......	152
» D.	335 »	231 »	rosser; vrij grof.........	150
» E.	8 »	— »	grof en beslagen.........	148 a 153
Gr. & Stof	19 »	12 »	——	130 a 157

AMB. NAGELEN.

	Amst.	Rott.		
N°. 2.	564 vaten	215 vaten	gewone tweede soort...	41
» 3.	201 »	332 »	iets beslagen.............	40

JAVA KANEEL.

	Amst.	Rott.		
N°. 1.	10 fard.	— fard.	fijn van hout, redel. van kleur en smaak.......	277
» 2.	42 »	29 »	goed van hout, kl. en sm.	156
» 3.	495 »	339 »	red. » » » » »	115 a 126
» 4.	5 »	192 »	goed van hout, redelijk van kleur en smaak..	65 a 93
Gruis	21 pakk.	— »	——	79 a 81

PEPER.

Amst.	Rott.		
3251 balen (30 a 45 ℔)	3342 balen	gewone kwaliteit.........	15½ a 17

(Alles verkocht.)

AMSTERDAM, 5 October.

GRAANMARKT.

Tarwe flaauw en met weinig affaire: 129 ℔ j. Rijn f 227, ent.; 130 ℔ p. b. Pools. f 290; 132 ℔ dito f 295; 131 ℔ dito f 292; 126 ℔ j. Zeeuws. f 230; 123, 125 ℔ Groning. f 185, f 203, cons.

Rogge in een doen: 123 ℔ Deensche f 128; 122 ℔ j. Munst. f 130; 125 ℔ n. Inl. f 136, 138; 120 ℔ j. Eijerl. f 125.

Garst, *Haver*, en *Boekweit* zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April 70; Sept. 62; Oct. en Nov. 68 £vl. *Lijnzaad* een doen; 110 ℔ Archangel f 240. *Raapolie* op 6/w. f 42¼; Vliegend f 41¼, ½; primo Mei ek. f 41¾; Sept. en Oct. f 38; Nov. f 41½; Dec. f 41¾. *Lijnolie* op 6/w. f 31¼; Vliegend f 30¼; primo Maart, April en Mei ek. f 30¼; Nov. f 30, ¼. *Hennepolie* op 6/w. f 39; Vliegend f 38.

SCHIEDAM, 4 Oct *Garst:* 130/2 ℔ Libau f 125, 126; 130 ℔ Koersche en Libau f 123, 124. — *Moutwijn* f 11,50. — *Jenever* f 15; Amst. proef f 16,25.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 4 Oct. Z. W.; A. Vemald, Iris, Caen. - H. Puncke, Burgemeester Huidekoper, (s.) Londen. - Lion, (s) id.

HELVOET, 4 Oct. Z. W.; F. H. Popcke, Tropicus, Nickerie. - W. H. Smith, Apollo, Londen. - Columbine, (s.) id. - Magnet, (s.) id. — Gisteren nog: J. Lourens, Hendrika, Batavia, l. van Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - J. Banks, Ouse, Newhaven. - H. Dilwitz, die Elche, Riga. - J. F. Ferrichs, Fortuna, Libau. - J. Olsen, Broderne, Arendsburg. - B. Schut, Jufvrouw Henriette, Bergen.

BRIELLE, 4 Oct. Z. W.; De schepen Temperantia, n. Londen en Betsij, n. Douvres zijn op de reede teruggekomen.

BROUWERSHAVEN, 2 Oct. W. Williams, Anne Jones, Leverpool. - A. Darnell, Susannah, id., beide n. Dordr. - W. F. Schenk, Ida en Cornelia, Libau, n. Rott.

VLISSINGEN, 3 Oct. Z. W.; Dam, Zwei Gebrüder, Denem.

DELFZYL, 29 Sept. B. H. Bultje, Susanna, Laurvich. - 30 id. H. U. Pot, Renske, Bremen, als bijlegger. De laatste is den 3en Oct. n. Amsterdam vertrokken.

UITGEZEILD.

HELVOET, 3 Oct. J. Morgan, Caroline, Newcastle. - Emerald Isle, (s.) Hull.

DELFZYL, 2 Oct. J. E. Spithorst, Drie Vrienden, Eems. - T. D. de Jonge, Drie Zusters, Frederikstad. - B. Bonker, Cath. Margaretha, Carolinerzijl. - A. D. Katt, Stad Emden, (Amsterd.) Leer. - R. Roelofs, Vrouw Alida, (id.) id. - 3 Oct. R. J. Kramer, Fennechiena, (id.) Hamb.

AMSTERDAM, 4 October.

Binnengekomen:

W. Cox, Indus, Rio de Janeiro (O D.) Koffij 5 dito. K. H. Visser, Stoomvaart, (s.) Hamburg (O D.) Stukg.

Uitgezeild. 5 October.

G. G. Schuur, Jonkvrouw Elisabeth, Dantz. N. J. Riensema, Goede Verwachting, Rendsb. H. W. Bontekoe, Jacobina, Avontuur.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den eersten Sept. op 14° Breedte, 25° Lengte. Loopuit, Kapt. van Wijk Jurriaanse, van Rotterdam n. Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

CAEN, Cardine, Rose: 1608 hect. Koolzaad, v. Heukelom en Vollenhoven.

CAEN, Chedeville, Jeune Albert: 1320 hect. Koolzaad, v. Heukelom en Vollenhoven.

ST. VALERY, Gilles, Louis: 1003½ hect. Koolzaad, Kreglinger en C°.

NANTES, Roga, Dahita: 1462 hect. Koolzaad, Wed. d'Arripe en C°.

LONDEN, Zoeler, Catharina: 650 b. Rijst, van Beck en Jurjans; 480 b. Rijst, Order.

RIGA, Voss, Victoria: 1 lad. Hout, Order.

RIGA, Kuhl, Matador: 1 lad. Hout, Order.

RIVIER-VAART.

SCHEPEN IN LADING NAAR:

Keulen. J. H. Demmer, Cölln No. 25. - A. Krell, Mercurius.
Frankfort en *Coblentz.* J. van Dusseldorp, Frankfort No. 16.
Maintz. C. Bender, Maintz No. 5.
Straatsburg. N. Urmetser, Frankfort No. 7.
Manheim. J. G. Kroll, Hoffnung.
Weesel. B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Duisburg. J. L. Arera, Friedrich Wilhelm.
Ludwigshaven. W. Lintz, Herman.
Dusseldorp, *Neuss* en *Urdingen.* G. Koenen, Niederrein No. 10.

Amsterdam, 4 Oct. Vertrokken: J. Hespe, Niederrein No. 8, Dusseldorp, Neuss en Urdingen.

Mannheim, 2 Oct. Aangekomen: H. C. de Haas, Minerva, van Amsterdam.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 8 October, 's avonds ten vijf ure.

No. 1. Een Huis en Erve, Binnenkant, No. 2611.
2. Een dito, Boomsloot, No. 3356.
3. Drie Huizen, Tuin en Erven, te Loenen aan de Vecht, No. 43.
4. Een Huis, Tuin en Erve, Prinsengracht, No. 4860.
5. Een Huis, Achterhuis en Erve, Heerengracht, No. 5565.
6. Een dito, Kapelsteeg, No. 1687.
7. Een dito, Langestraat, No. 5479.
8. Het Buitenverblijf *Weltevreden*, aan den Amsteldijk, Weesperzijde, No. 679.
9. Een Huis en Erve, Brouwersgracht, No. 2249.
10. Een dito, Tweede Anjeliersdwarsstraat, No. 4760.
11. De helft in twee Huizen en Erven, Anjelierstraat, Nieuwehuizengang, No. 4513 en 4514.
12. Twee Loodsen en Erven, Haarlemmer Houttuinen, No. 2503 en 2504.
13. Een Perceel Wei- en Hooiland, aan de Wetering, in den Buitenvelderschen Polder.
14. Drie Grafsteden, op de Begraafplaats bij de Diemerbrug, Lett. A, No. 57, 58 en 59.
15. Drie dito's, als voren, Lett. A, No. 60, 61 en 62.
16. Drie dito's, als voren, » A, » 63, 64 en 65.
17. Drie dito's, als voren, » A, » 66, 67 en 68.
18. Drie dito's, als voren, » A, » 69, 70 en 71.

ADVERTENTIEN.

(1556) Getrouwd: P. BOTS, van Nieuwkoop
en
A. H. VAN EIJCK.

Utrecht, 4 October 1849.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.